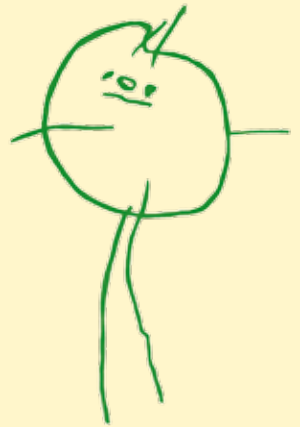
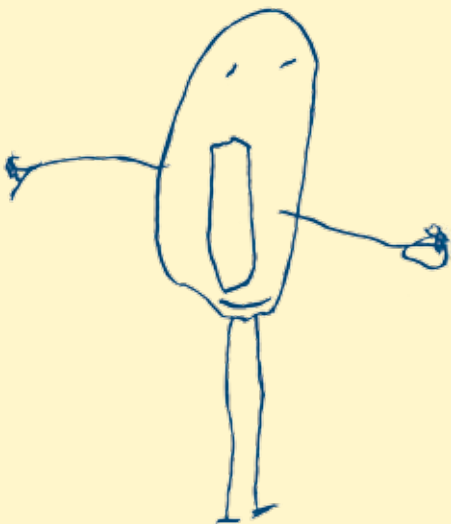
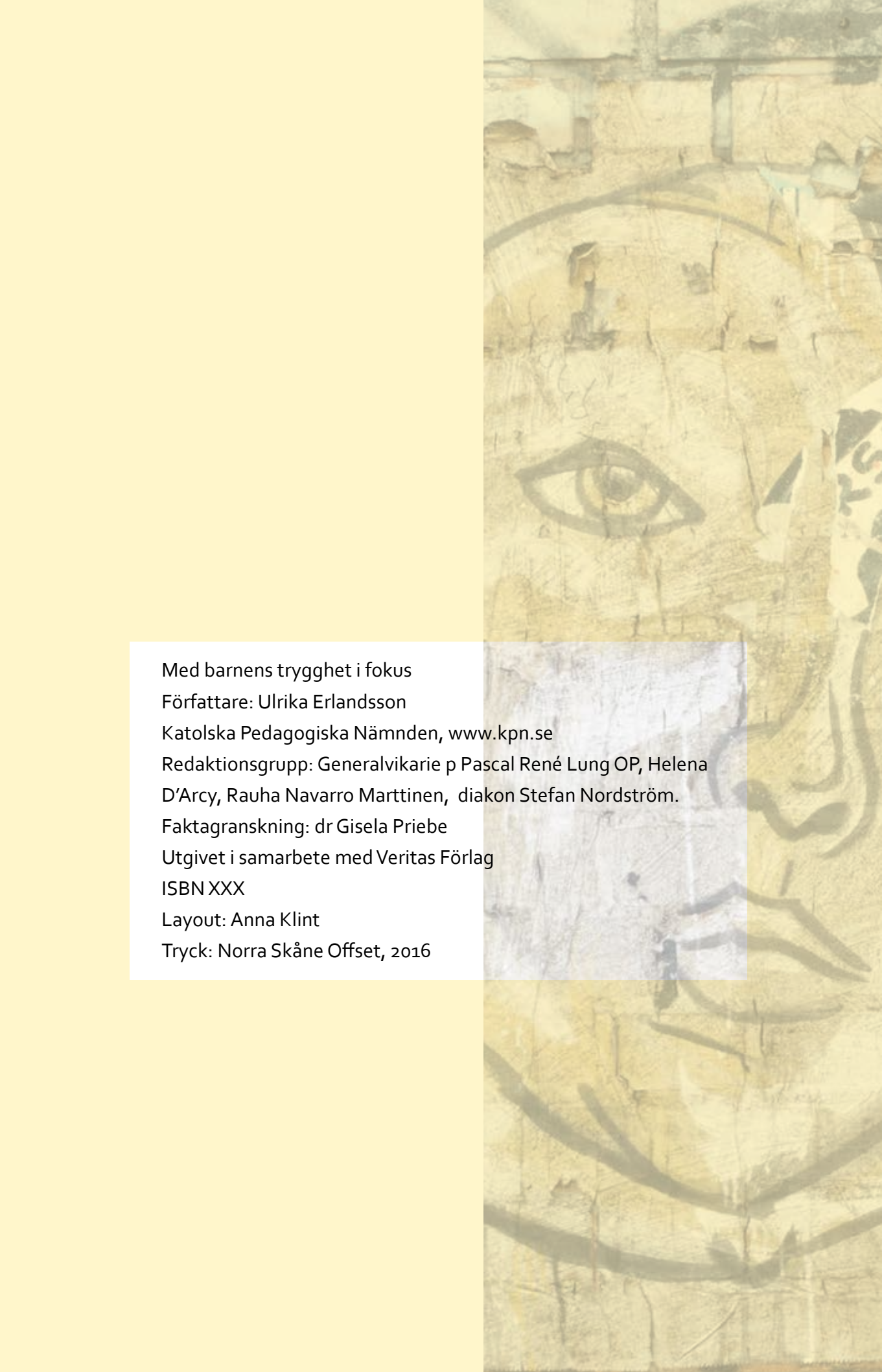

MED BARNENS TRYGGHET I FOKUS

Om arbetet med Beredningsplanen
mot sexuella övergrepp på barn och ungdomar

Med barnens trygghet i fokus

Författare: Ulrika Erlandsson

Katolska Pedagogiska Nämnden, www.kpn.se

Redaktionsgrupp: Generalvikarie p Pascal René Lung OP, Helena D'Arcy, Rauha Navarro Marttinen, diakon Stefan Nordström.

Faktagranskning: dr Gisela Priebe

Utgivet i samarbete med Veritas Förlag

ISBN XXX

Layout: Anna Klint

Tryck: Norra Skåne Offset, 2016

Innehåll

- 5 Vi får aldrig slå oss till ro! Biskop Anders Arborelius OCD
- 6 Något vi helst inte vill prata om ...
- 8 Påven Franciskus: Nolltolerans!
- 10 Påven utnämner offer för sexuellt övergrepp till påvlig kommission
- 13 Kurser om Beredskapsplanen
- 16 Arbetet måste fortsätta!
- 18 Utdrag ur Beredskapsplanen:
 - Förebyggande förhållningsregler
 - Vad gör jag om ett barn berättar för mig att han/hon blivit utsatt för sexuella övergrepp?

Vi får aldrig slå oss till ro!

SOM KYRKA MÅSTE vi ha nolltolerans gentemot sexuella övergrepp mot minderåriga. Sedan 2004, då Stockholms katolska stift gav ut Stiftets beredskapsplan mot sexuella övergrepp på barn och ungdomar, har det gjorts ett kontinuerligt arbete med att sprida kännedom om denna. Information och utbildning om denna plan har anordnats för präster, diakoner, ordenssystrar samt olika volontärer (främst kateketer och ungdomsledare) inom stiftets verksamhet. Jag är tacksam för alla som gjort en insats med att öka kunskapen på detta område. Samtidigt får vi aldrig slå oss till ro med denna fråga, nya människor strömmar till som också behöver upplysas om de ställningstaganden och förhållningsregler som vi i Stockholms katolska stift beslutat om.

Alla barn och unga måste känna sig helt trygga i våra församlingar och kyrkliga gemenskaper. Därför är Beredskapsplanen så viktig. Denna broschyr ger en värdefull bakgrund till problematiken och lyfter fram vikten av det fortsatta arbetet med att säkra en trygg miljö i våra församlingar.

+ Anders Arborelius ocd, Biskop av Stockholm

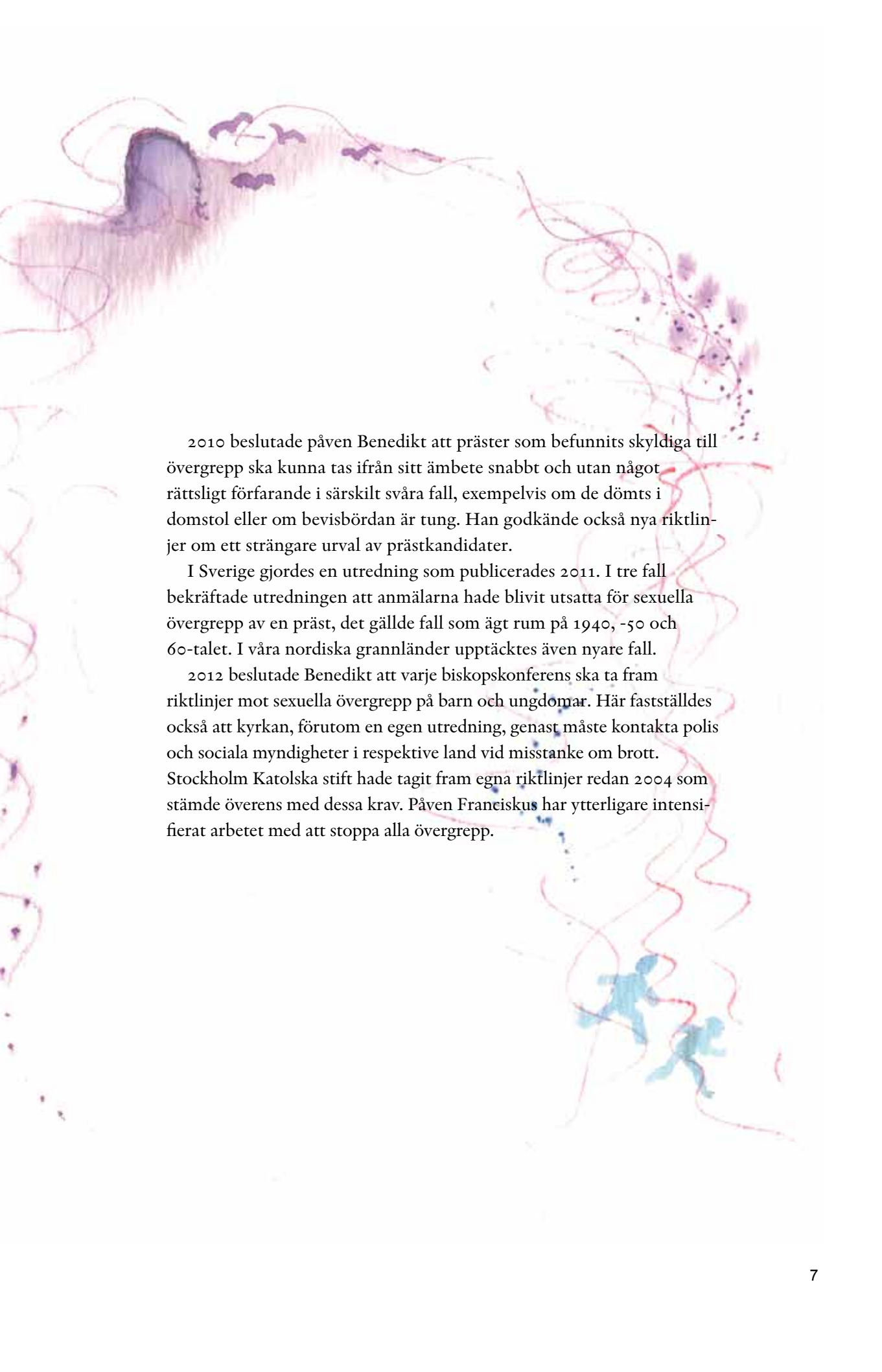
Anders Arborelius ocd.

Något vi helst inte vill prata om ...

Det är lätt att rygga tillbaka när vi hör talas om sexuella övergrepp inom kyrkan. Det är obehagligt att tänka att detta faktiskt har hänt. Några blir misstänksamma: stämmer det verkligen, är det inte bara falska anklagelser mot våra präster? Tänk om människor bara hittar på? Kan det handla om missförstånd?

I BÖRJAN AV 2000-TALET började sexuella övergrepp inom katolska kyrkan uppmärksammas i flera länder, bland annat i USA, Tyskland och på Irland. Fler och fler människor trädde fram och berättade om saker som hänt i kyrkan eller i kyrkliga institutioner som daghem, skolor, vårdinrättningar och kloster. För de flesta handlade det om övergrepp som ägt rum långt tidigare, i deras barndom. Den katolska kyrkan i USA lät då en oberoende instans undersöka de övergrepp som ägt rum i USA från 1950-talet och fram till 2002. Resultatet som publicerades i en rapport 2004 ("The John Jay Institute Report") fick stor uppmärksamhet i hela världen. Många fler än man antagit hade varit drabbade. Bland annat framkom att antalet övergrepp hade sin höjdpunkt under 1970-talet för att sedan minska. Kyrkans ledning fick utstå kritik för att inte ha stoppat misstänkta präster och anmält dem till polisen. I en del fall hade biskoparna bara låtit dem som anklagats byta församling vilket ledde till att fler drabbades. Det förekom att offer inte blev trodda eller tystades. Man trodde att pedofili kunde botas till exempel med hjälp av psykoterapi. Idag vet man att så inte är fallet.

John Jay-rapporten och det internationella ekot som följde ledde till att kyrkan mer än tidigare införde restriktioner, utfärdade riktlinjer och ändrade rutiner. Påven Johannes Paulus II och i synnerhet påven Benedikt XVI införde ett antal viktiga reformer som ledde till att Vatikanen och stiftet runt omkring i världen började arbeta mer medvetet och kraftfullt för att stoppa alla typer av sexuella övergrepp.

2010 beslutade påven Benedikt att präster som befunnits skyldiga till övergrepp ska kunna tas ifrån sitt ämbete snabbt och utan något rättsligt förfarande i särskilt svåra fall, exempelvis om de dömts i domstol eller om bevisbördan är tung. Han godkände också nya riktlinjer om ett strängare urval av prästkandidater.

I Sverige gjordes en utredning som publicerades 2011. I tre fall bekräftade utredningen att anmälarna hade blivit utsatta för sexuella övergrepp av en präst, det gällde fall som ägt rum på 1940-, -50 och 60-talet. I våra nordiska grannländer upptäcktes även nyare fall.

2012 beslutade Benedikt att varje biskopskonferens ska ta fram riktlinjer mot sexuella övergrepp på barn och ungdomar. Här fastställdes också att kyrkan, förutom en egen utredning, genast måste kontakta polis och sociala myndigheter i respektive land vid misstanke om brott. Stockholm Katolska stift hade tagit fram egna riktlinjer redan 2004 som stämde överens med dessa krav. Påven Franciskus har ytterligare intensifierat arbetet med att stoppa alla övergrepp.

Foto: Giulio Origlia

Påven Franciskus: Nolltolerans!

Påven Franciskus har fortsatt det arbete som påven Benedikt hade påbörjat. Bara några dagar efter att han tillträdde 2013, tog påven Franciskus upp den kontroversiella frågan om sexuella övergrepp mot barn och ungdomar och utlovade fler åtgärder för att få bukt med denna tragedi.

– Vi måste ha nolltolerans. Sexuella övergrepp mot minderåriga är ett fruktansvärt brott.

Under en mässa som påven firade med tidigare offer sade han att de brott som begåtts mot dem var oförlåtliga.

– Ansvariga inom kyrkan har underlåtit att reagera på berättelser om övergrepp. Detta har lett till större lidande. Därför ber jag också om förlåtelse, fortsatte påven under mässan.

I sin predikan tackade påven de sex tidigare offren för sexuella övergrepp, som hade rest till Vatikanen för att närvara vid mässan. ”Er närvaro talar om hoppets under, som är starkare än det djupaste mörker” sade han.

I ett senare brev till världens biskopskonferenser och de katolska ordnarnas överordnande beskriver han sitt möte med de personer som har utsatts för sexuella övergrepp av präster. Han skriver att han personligen upplevde ”intensiteten i deras lidande” men också ”styrkan i deras tro”.

Vi måste fortsätta att göra allt för att utrota sexuella övergrepp ur kyrkan, och öppna en väg för försoning och helande för dem som har utsatts för övergrepp.

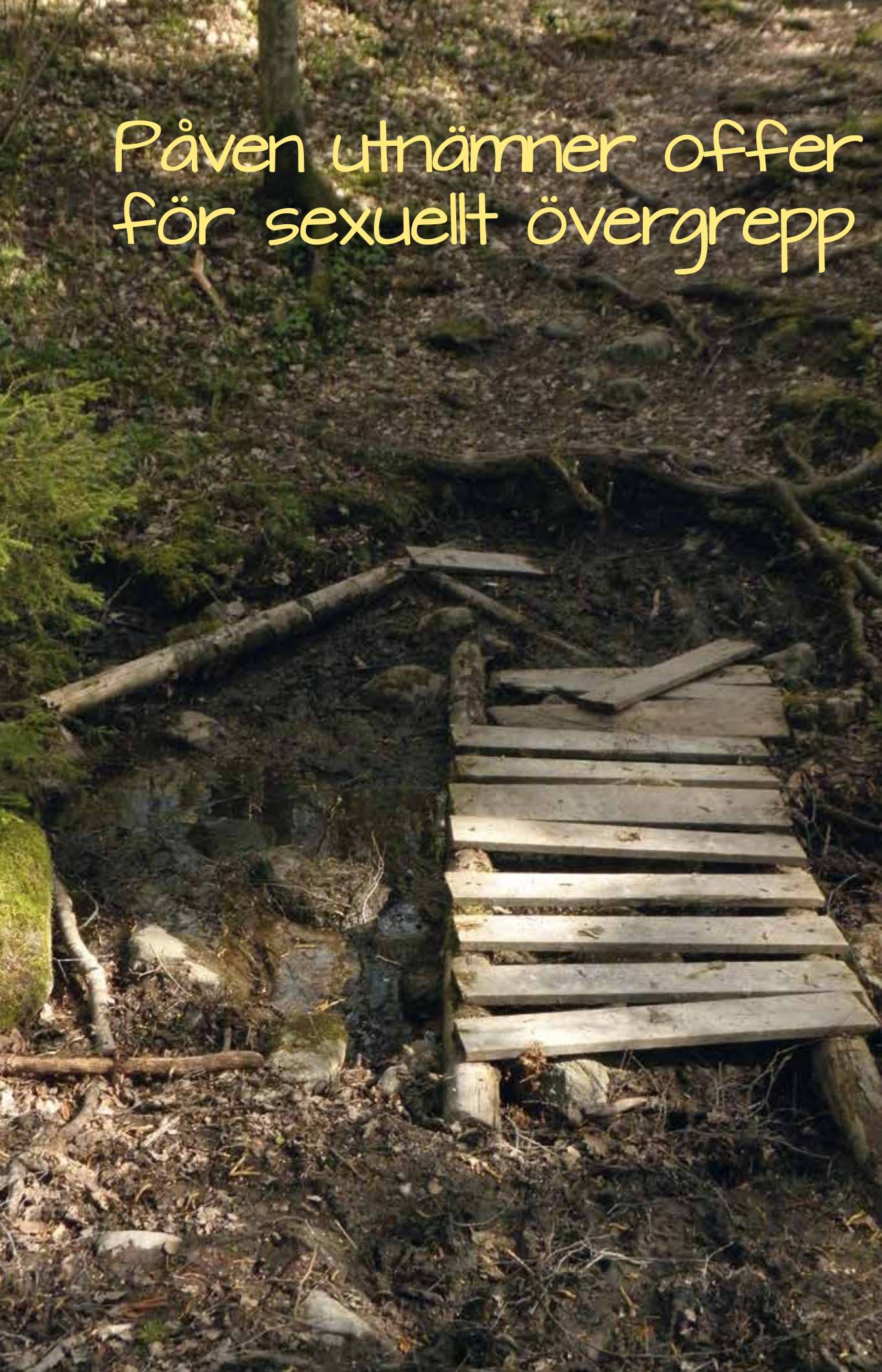
Familjerna måste veta att kyrkan bryr sig om att skydda barn och att de kan söka sig till kyrkan i fullt förtroende, som en säker plats, eftersom det inte finns någon plats i ämbetet för dem som gör övergrepp på minderåriga.

Handläggningen av övergreppsbrott och de rättsliga processerna mot förövarna ska ske skyndsamt och anmälas till polis och rättsväsende i respektive land, samtidigt som det också handläggs enligt kyrkans kanoniska lag.

I DECEMBER 2013 tillsatte påven Franciskus en ny kommission som har till uppgift att motverka sexuella övergrepp på minderåriga inom kyrkan (se intervju på följande sida med en av kommissionens medlemmar). Denna kommission erbjuder också hjälp till alla katolska stift världen över i deras eget framtagande av riktlinjer.

Sommaren 2015 godkände påven Franciskus en särskild tribunal inom Vatikanen, med makt att döma biskopar som döljer eller inte aktivt förhindrar sexuella övergrepp mot barn. Åtgärden anses vara Vatikanens största hittills i kampen mot de kritiserade brotten. Förslaget kom från kommissionen som ger råd till påven om hur man ska komma åt de sexuella övergreppen inom kyrkan.

Påven utnämner offer
för sexuellt övergrepp

till påvlig kommission

Peter Saunders, som grundat en brittisk organisation som stödjer offer som utsatts för sexuella övergrepp, har av påven Franciskus utnämnts till en kommission som ska skydda barn från sexuella övergrepp i kyrkan.

Kommissionen inrättades av påven Franciskus i mars 2014 "med målet att presentera förslag och initiativ som syftar till att förbättra regler och förfaranden i beskyddet av alla barn och sårbara vuxna". Påven kallade experter som är kända för sitt engagemang inom detta område som medlemmar i kommissionen.

PETER SAUNDERS BLEV själv utsatt för sexuella övergrepp som barn då han var mellan 8 och 13 år. Han utsattes både av en familjemedlem, en lärare och av två katolska präster. Inbjudan till att ingå i kommissionen kom sex månader efter att Peter haft ett personligt möte med påven Franciskus, ett möte som blev avgörande för honom.

– Jag har varit en nagel i ögat på Katolska kyrkan i årtal berättar han. Att få denna förfrågan var därför så oväntat för mig. Men jag svarade genast ja.

– När jag träffade påven var jag mycket tydlig med att säga vad jag tyckte. Nu måste kyrkan bli ännu tuffare i sin kamp mot övergrepp, hon måste stödja offren och göra ännu mer för att skydda barn. Jag kunde aldrig tro att jag så snabbt skulle få en inbjudan tillbaka och dessutom bli utnämnd till att ingå i denna kommission som ska vara ett råd direkt under påven.

– Nu vill jag göra en insats och hjälpa till för att verkligen göra en förbättring i kyrkan, så att detta inte ska inträffa mer, säger Peter Saunders.

Peter Saunders blev förvånad då påven Franciskus utnämnde honom i en kommission som ska skydda barn från sexuella övergrepp.

Peter Saunders grundade den engelska organisationen ”National Association for People Abused in Childhood” (NAPAC) 1995 (i svensk översättning: ”Riksförening för människor som utnyttjats sexuellt under sin barndom”).

– Det var när min far dog för 19 år sedan som jag insåg att jag inte längre kunde tåla om vad som hänt mig. De fysiska övergreppen slutade för länge sedan, men allt finns kvar i huvudet lika tydligt som om det hänt igår. Jag berättade detta för påven, jag tror han förstod mig.

Varför grundade du NAPAC?

– Det var när jag äntligen bestämt mig för att tala med andra om det som hänt mig som jag upptäckte att det inte fanns någonstans att vända sig. Jag började tro att jag var den enda som drabbats.

Peter Saunders berättar att han senare förstod att många, många människor drabbats runt omkring i världen. NAPAC grundades för att lyfta fram denna erfarenhet och för att kunna vända sig till politiker och kyrkans ledning med råd. Men främst för att vara en plats där man kan mötas för stödjande samtal i mindre grupper. Det finns också en telefonlinje som alla är välkomna att ringa anonymt.

Hur var mötet med påven?

– Jag kunde inte tro att det var sant. En av dem som utnyttjade mig som barn sa att det aldrig skulle bli något av mig. Som många andra drabbade hade jag länge mycket dålig självkänsla. Därför fick jag nypa mig i armen då jag träffade påven. Han var så avspänd, han lät mig berätta allt som hänt mig, han lyssnade verkligen. Sedan fick vi fira en mässa med en predikan som jag skulle önska lästes upp i alla kyrkor i hela världen, för det märktes hur uppriktigt han var med att stå på de drabbades sida och att han skulle göra allt i sin makt för att stoppa fortsatta övergrepp.

– När jag möter människor i prästkläder kan jag fortfarande rygga tillbaka lite, så djupt sitter smärtan. Men när jag mötte påven fanns inget av detta. Han är vad varje präst borde vara, en folkets man.

– Jag vet att somliga kommer att kritisera mig för alla mina uttalanden, men det får jag ta. Vad människor än gör, så kan ingen ta ifrån mig min tro. Jag är uppfostrad som katolik och det kommer jag alltid att förbli. Under mitt möte med påven bad jag honom uppmuntra biskopar och präster att alltid samarbeta med polis och sociala myndigheter om det finns någon misstanke om övergrepp. Han instämde. Jag litar på honom. Mötet med påven Franciskus har ändrat mitt liv. Det kommer

inte att bli lätt och det kommer säkert att bli motstånd på en del håll, men nu är jag optimist när det gäller påvens seriösa vilja med nolltolerans mot dessa övergrepp.

Hur har du kunnat leva ditt liv med tanke på allt du fick gå igenom som barn?

– Även om jag fortfarande går i terapi för det som hände mig som barn, är jag ändå tacksam över att jag kunnat gå vidare i mitt liv.

– Mina barn har vuxit upp nu och jag har barnbarn på väg. Så på sätt och vis kan man säga att jag ändå kunnat klara mig. Tyvärr finns det andra som inte klarat det på samma sätt. För dem kommer jag att fortsätta att kämpa genom NAPACs arbete och genom denna nya påvliga kommission. Det kommer att vara väldigt positivt. Nu har jag en dröm om att NAPAC inte ska behövas i framtiden.

Är det verkligen realistiskt?

– Om du hade sagt till mig för 19 år sedan att påven skulle be för mig och lyssna till mig i ett personligt samtal så hade jag trott att du var galen. Men nu har det hänt, för Gud är allting möjligt, så man vet aldrig.

Ur *The Boston Globe* av Inés San Martin
i översättning av Ulrika Erlandsson

Kurser om Beredskapsplanen

Sedan 2004, då "Stiftets beredskapsplan mot sexuella övergrepp på barn och ungdomar" publicerades har det regelbundet givits information och kurser för att sprida kunskap om denna. Präster, diakoner, systrar, kateketer, ungdomsledare och anställda har gått igenom en grundläggande utbildning i beredskapsplanens innehåll. Det har varit en utmaning, men efter genomgången kurs vittnar ändå kursdeltagare om att de är tacksamma över att ha fått sätta sig in i temat, och framför allt, att de nu fått veta hur man kan arbeta förebyggande. Gisela Priebe, diakon Björn Håkonsson och ordförandena i Sveriges Unga Katoliker (SUK) Nasif Kasarji och Jessica Moussa har alla gjort ett stort arbete med att sprida kunskap om Beredskapsplanen i vårt land.

Gisela Priebe är lektor vid Lunds universitet och har forskat kring ungdomar som utsatts för sexuella övergrepp. Hon har hållit kurser för kateketer sedan 2010.

– Jag har varit i samtliga dekanat och har också varit med i arbetsgruppen som år 2004 tog fram Beredskapsplanen under ledning av biskop William Kenney CP och deltagit i arbetet med revisionen av planen år 2010.

Varför är det viktigt att kunskapen om Beredskapsplanen sprids?

– Det är viktigt att alla som arbetar med barn i kyrkan vet att sexuella övergrepp kan förekomma och vad man kan göra för att förebygga och stoppa dem. Först och främst handlar det om att barn och deras föräldrar ska känna sig trygga i kyrkan. Det är så självklart att en del har svårt att tro att sexuella övergrepp överhuvudtaget kan förekomma i katolska kyrkan. Men det gör det och då gäller det att ha god beredskap. Man kan jämföra det med en brandövning: vi hoppas att det vi övar för aldrig ska hända, men OM det händer är det väldigt bra att veta hur man ska förhålla sig.

Hur upplever du att detta tema har tagits emot?

– Det är väldigt olika. Att prata om sexualitet och övergrepp är inte helt enkelt för de flesta och det kan bli väldigt känsloladdat. Ofta finns det några som menar att temat inte riktigt angår dem – ”det händer inte här hos oss”- eller att de fall av sexuella övergrepp inom kyrkan som har rapporterats egentligen handlar om missförstånd. Men jag brukar säga att det är just det att ingen överväger möjligheten att ett övergrepp sker som kan göra det lätt för förövaren att fortsätta. Samtidigt menar många deltagare att ämnet är viktigt och några har redan goda kunskaper, ofta genom sitt arbete. Jag försöker också tänka på att det kan finnas deltagare som har egna erfarenheter av övergrepp i något sammanhang eller som känner någon som har det.

Diakon Björn Håkonsson är legitimerad psykolog och aktiv kateket och ungdomsledare. 2005 fick S:ta Maria katolska folkhögskola (där Björn är anställd) uppdraget att utbilda anställda, präster, diakoner och systrar samt alla med uppdrag inom kyrkan om Beredskapsplanen. Björn har genomfört ungefär 100 kurser i nästan hela stiftet sedan dess.

På vilket sätt har detta varit betydelsefullt?

– Det får inte finnas minsta tvekan om barns

trygghet i kyrklig verksamhet. Dessutom måste de som arbetar med barn ha klara riktlinjer som också skyddar dem ifall det skulle uppkomma falska anmälningar mot dem - man vet ju aldrig. Sedan tror jag också att det är bra som påminnelse för alla att det som barn säger ska tas på allvar. Det borde gälla långt fler saker än bara detta ohyggliga område. Barn och ungdomar bör ha högsta prioritet i allt vi gör. Det här kan bli startskottet för en ny kultur av respekt för barn och ungdomar och deras roll i kyrkan i bredare mening.

På vilket sätt har det tagits emot upplever du?

- Det har nog känts befriande för många att märka att vårt stift har en så klar strategi och är redo att agera kraftfullt. Man blir stolt över sin kyrka och kan ge svar på tal inför dem som bara känner till mediernas negativa bild.

Hur blir det fortsatta arbetet med att sprida kännedom om Beredskapsplanen?

- S:ta Maria folkhögskola ska genomföra regionala utbildningar (i dekanaten) för nya kateketer och andra ansvariga som inte har gått utbildningen. Inom ungdomsarbetet (SUK) är det ständigt aktuellt. De nytillkomna prästerna ska också utbildas. Vi är nu i en andra fas då det här börjar rota sig och bli fast rutin i församlingarna. Det börjar fungera.

Under två års tid arbetade Nasif Kasarji som ordförande för Sveriges Unga Katoliker, SUK. Tillsammans med diakon Björn Håkonsson utvecklade han SUKs ledarutbildning.

- Jag genomförde utbildningen på två timmar med diskussionsmöjlighet i slutet. Jag åkte ut till föreningar, styrelser och ungdomsgrupper i hela landet, det blev uppskattat. Under mitt första år kunde vi utbilda över 100 ungdomar i Beredskapsplanen.

Ungdomar blir väldigt inspirerade när de får sätta sig in i situationer och försöka klura ut lösningen. Genom att utforma korta pjäser som de själva fick uppträda i och därefter analysera utifrån Beredskapsplanen och lagtexterna i den togs utbildningen på allvar samtidigt som det blev roligt. Ofta fick jag höra i utvärderingen "Det här var ju kul, jag trodde vi skulle sitta som i högskolan och höra på en tråkig föreläsning". Det gav mig uppmuntran att fortsätta med utbildningen.

Jessica Moussa är nuvarande ordförande på SUK och har tagit ett stort ansvar för att leda arbetet med att sprida Beredskapsplanen vidare. Hon deltog själv i en heldagsutbildning med diakon Björn, sedan dess har hon rest runt i hela landet för att fortbilda i Beredskapsplanens innehåll.

– Jag brukar gå väldigt praktiskt tillväga, jag blandar teorin med levande exempel från församlingarnas eller missionernas verklighet. Vi föreställer oss att något har inträffat, hur skulle vi då agera med Beredskapsplanen som riktmärke? Det kan bli spännande och livliga diskussioner.

Alla våra ungdomskonsulenter kan utbilda, på sikt hoppas vi att också styrelser och regioner ska kunna detta. Själv blir jag ofta inbjuden att komma till ungdomsläger för att hålla i ett två-timmars pass.

Jessica berättar att man på SUKs årsmöten brukar återkomma till frågan om hur man på bästa sätt kan fortsätta med att säkerställa att alla som leder ett ungdomsläger först får gå igenom fortbildningen.

För mig personligen är det viktigaste att vi arbetar förebyggande, vi ska göra allt för att förebygga!

Arbetet måste fortsätta!

Som stiftets generalvikarie har p Pascal René Lung OP huvudansvaret för att stiftet följer de riktlinjer och förordningar som kommer till uttryck i Beredskapsplanen mot sexuella övergrepp på barn och ungdomar. Här lyfter han fram betydelsen av att arbetet med att sprida planen måste fortsätta.

Hur ser du på stiftets arbete med att sprida kunskap om Beredskapsplanen?

– Det är glädjande att Katolska Pedagogiska Nämnden (KPN) och SUK som båda möter många ungdomsledare och kateketer i hela landet har tagit denna fråga på allvar och kontinuerligt håller kurser om Beredskapsplanen. Det är viktigt att detta arbete fortsätter.

Sedan pågår det hela tiden utbildningar för nyanlända präster, stiftets studieprefekt ansvarar för detta. När exempelvis SST (Statens stöd till trossamfundet) anordnade en obligatorisk utbildning för alla vigselförrättare om problematiken kring tvångsäktenskap passade vi på att även aktualisera Beredskapsplanen.

Vad återstår? Är det din bedömning att innehållet i Beredskapsplanen är väl förankrat i församlingar och missioner?

– Vi jobbar kontinuerligt, exempelvis skickade vi nyligen ut en ny affisch med aktuella namn och uppgifter på stiftets kontaktpersoner vid misstanke om övergrepp till alla församlingar och missioner. När jag besöker församlingar och missioner ser jag alltid efter att denna affisch är uppsatt, vilket nästan alltid har varit fallet.

Vi har en arbetsgrupp som träffas två gånger per år kring detta ämne. I våras hade vi en övning i arbetsgruppen, vi låtsades att vi fått in två fall av övergrepp för att träna hur vi skulle agera och se över våra rutiner. Det var lärorikt.

Vårt nästa projekt blir att förnya den befintliga Beredskapsplanen. Det gäller att uppdatera vissa uppgifter om vad som anses vara sexualbrott enligt svensk lag. I kyrkan har vi en strängare syn när det gäller preskriptionstid och åldersgräns för sexuella övergrepp än i svensk lag. Här måste man förtydliga. I våra riktlinjer är det också en viktig balansgång att veta vad som åligger stiftet och vad andra myndigheter ska göra.

Vad är din förhoppning inför framtiden?

– Vår förhoppning är att de offer som drabbats tar kontakt med oss. Men vi måste fortsätta med vårt viktiga förebyggande arbete, vi måste också vara uppmärksamma och vaksamma. En ny utmaning är sociala medier som är svårare att överblicka. Här sker övergrepp så gott som dagligen i samhället, det gör att vi också måste bli mer medvetna om de risker det kan föra med sig i våra sammanhang.

p Pascal René Lung OP,
generalvikarie för Stockholms
katolska stift.

Förebyggande förhållningsregler

För att stiftet ska vara trovärdigt i sitt arbete mot övergrepp är det viktigt att arbeta förebyggande. Här är några punkter hämtade ur "Beredskapsplan mot sexuella övergrepp på barn och ungdomar" från Stockholms katolska stift.

- Kyrkoherdar och andra präster, övriga anställda och volontärer (t ex kateketer och ungdomsledare) ska utbildas för att få kunskap och insikt om vad som behövs för att förhindra övergrepp och vad man ska göra om övergrepp inträffar.
- En affisch med tydlig information med kontaktuppgifter till generalvikarien och kontaktpersoner ska finnas väl synlig på anslagstavlan i varje kyrka. Se aktuella uppgifter under www.katolskakyrkan.se.
- En vuxen ska, så långt det är möjligt, inte lämnas ensam med ett barn eller en ung människa utan att andra kan se vad de gör.
- Sträva alltid efter att ha två vuxna med i gruppverksamheten för barn och unga.
- Den som arbetar med barn eller ungdomar ska inte träffa ett enskilt barn eller ungdom i syfte att bygga upp en relation vid sidan om den verksamhet där barnet deltar.
- Använd ljusa, lättillgängliga och öppna lokaler för ungdomsarbetet. Ledarna ska ha uppsikt över barnen från det att de kommer tills dess att de lämnar kyrkan/lokalerna.
- När barn och ungdomar måste skjutas med bil eller buss, försök att så långt det är möjligt ha mer än en passagerare i varje bil. Sträva efter att ha gemensamma uppsamlingsplatser.
- Vid läger: ett ensamt barn och en vuxen får inte placeras så att de måste dela sovrum. Vid inkvartering i hem ska minst två barn placeras tillsammans.
- Anställda liksom volontärer ska ha en skriftlig arbets- eller uppgiftsbeskrivning, där det framgår vilken uppgift de har. Där ska också framgå vem som är arbetsledare.

Foto: Siri Stafford

- Medarbetare, kateketer och ungdomsledare bör regelbundet få möjlighet att träffas för att gå igenom och planera arbetet.
- Innan en kateket eller ungdomsledare anlitas ska referenser från flera personer begäras och personen intervjuas.
- Vid anställning eller rekrytering av ungdomsledare och kateketer ska kyrkoherden begära att få se utdrag ur det så kallade belastningsregistret, som visar om en person tidigare blivit dömd för brott. Detta utdrag begärs av personen själv hos polismyndigheten, www.polisen.se (se blankett "Föreningar där personer ska arbeta med barn").
- Volontäruppdrag ska alltid tidsbegränsas.
- Alla medarbetare och volontärer ska ha ett exemplar av foldern "Sexuella övergrepp mot barn och ungdomar".

Både aktuella kontaktuppgifter samt Beredskapsplanen mot sexuella övergrepp finns för gratis nedladdning på stiftets hemsida www.katolskakyrkan.se. Beredskapsplanen kan också rekvideras på Katolska biskopsämbetet.

Vad gör jag om ett barn berättar för mig att han/hon blivit utsatt för sexuella övergrepp?

När ett barn eller en ung människa kommer till dig och berättar att han eller hon blivit utsatt för ett övergrepp – hur gör du då?

- Lyssna aktivt och uppmärksamt.
- Lägg formuleringar på minnet.
- Ifrågasätt inte berättelsen.
- Ställ inga frågor och ge inga förhastade svar.
- Uppmana den som berättar att göra en anmälan till polisen och sociala myndigheter och ta kontakt med någon av stiftets kontaktpersoner. Erbjud hjälp med att ta dessa kontakter och gör det så snart som möjligt!
- Ge inga löften om tystnad!
- Gör i stället klart för den som berättar att detta är så allvarligt att du själv kommer ta kontakt med någon av stiftets kontaktpersoner om inte barnet eller barnets familj själva gör det.
- När samtalet avslutas: Ge erbjudande om fortsatt kontakt. Om du inte känner att du är rätt person för detta, erbjud din hjälp med att förmedla kontakt med någon annan.
- Så snart som möjligt efter samtalet: Gör minnesanteckningar; datum, tid, samtalets huvudsakliga innehåll och hur ni kommit överens om att gå vidare. Använd initialer när du skriver ner vad olika personer ska ha gjort. Signera anteckningarna och spara dem på ett säkert ställe.

Därefter ...

- Om du och den som berättat om ett övergrepp inte redan under det första samtalets gång tar kontakt med någon av stiftets kontaktpersoner behöver du kort tid därefter – högst ett par dagar senare – tala med vederbörande och undersöka hur det har gått: har han/hon haft kontakt med någon av stiftets kontaktpersoner?
- Om så icke är fallet – och du inte heller vid detta andra samtal kan få barnet/den unge/familjen att tillsammans med dig ta denna kontakt – måste du göra det själv.
- Ett sexuellt övergrepp mot ett barn (under 18 år) som inte anmäls, kan leda till att fler barn utsätts. Därför är det absolut nödvändigt att varje anklagelse eller misstanke blir utredd på rätt sätt. Du som tar del av ett utsatt barns berättelse spelar här en nyckelroll.

Vad händer när stiftets kontaktpersoner underrättas?

Stiftet har en arbetsgrupp vars uppgift är att hantera anklagelser och misstankar om sexuella övergrepp mot barn och ungdomar. Den gruppen tar nu över ansvaret.

Om polisanmälan eller anmälan till sociala myndigheten inte gjorts, ser de till att detta görs. Den utsatte och dennes familj erbjuds kontakt med en stödperson. Mot den som anklagas för övergreppet vidtas de konkreta åtgärder som krävs för att så långt det är möjligt garantera barns säkerhet under den tid som polis och övriga myndigheter gör sin utredning.

